

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Simonyi T. Csaba ügyvéd által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek - a Pivarnyikné dr. Juhász Emőke ügyvéd által képviselt alperes neve„fa” (alperes címe) alperes ellen használati díj megfizetése iránt indított perében, mely perbe a Dr. Balázs Ildikó által képviselt Alperesi beavatkozó(alperesi beavatkozó címe) beavatkozó az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a Fővárosi Bíróság Gazdasági Kollégiuma 9.G.40.617/2007/15. sorszámú ítélete ellen, a beavatkozó által 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t .

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi a bíróság az alperesi beavatkozót, hogy a felperesnek 15 nap alatt 700.000 (azaz hétszázezer) forint fellebbezési eljárási költséget fizessen meg.

Az alperesi beavatkozó költségmentessége folytán le nem rótt 900.000 (azaz kilencszázezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt adja ki a felperesnek a ... forgalmi rendszámú tehergépjárművet, és ugyanezen idő alatt fizessen meg a felperesnek 7.500.000 Ft tőkét és ennek 2003. október 11-től járó kamatait, továbbá fizessen meg a felperes javára 1.519.000 Ft perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 750.000 Ft eljárási illetéket. A felperes ezt meghaladó keresetét, valamint az alperes viszontkeresetét a bíróság elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítéletének tényállásában megállapította, hogy a peres felek között 1999. február 18-án, továbbá 1999. december 21-én közjegyzői okiratba foglalt adásvételi szerződések jöttek létre, amely adásvételi szerződésekkel a felperes eladott az alperesnek előbb egy-egy darab Scania típusú nyerges vontatót, majd pedig a december 21-én kelt adásvételi szerződésekben mindösszesen tizenegy darab, ugyancsak Scania típusú tehergépjárművet, illetőleg nyerges vontatót értékesített. Ezen túlmenően a peres felek 1999. december 1. napján megállapodtak abban is, hogy az alperes, a felperesnek a V. T. Kft.-vel szemben fennálló követeléséből tartozásátvállaló nyilatkozattal 16.450.382 Ft megfizetését vállalta. A peres felek megállapodtak abban is, hogy a felperes az alperes részére részletfizetést engedélyez, és meghatározták a törlesztő részletek gépkocsinkénti, egyenkénti nagyságát is. A peres felek rögzítették azt is az adásvételi szerződésben, hogy amennyiben az alperes az esedékes vételárrészletet nem fizeti meg, és az eladóval ezirányú kiegészítő megállapodást sem köt, a felszólítástól számított tíz munkanapon belül a még hátralévő teljes vételár megfizetése azonnal esedékessé válik. Az ily módon esedékessé vált összeg megfizetésére a felperes további 30 napos fizetési határidőt biztosított az alperes részére. Amennyiben pedig a 30 napos határidő is eredménytelenül telik el, a felperes részére a felek ún. elállási jogot biztosítottak, úgy, hogy a szerződés megszűnésének napja ezen írásbeli nyilatkozat kiadásától számított harmadik munkanap. Az elállás következményeit pedig a felek úgy rendezték, hogy a teljesített vételárrészleteket a felperes őt megillető használati díjnak tekinthette.

Megállapította az elsőfokú bíróság azt is, hogy a felperes az 506-515/98. számú szerződések tekintetében a 2000. augusztus 3-i folyószámla egyeztetés tanúsága szerint az alperes terhén 33.320.959 Ft-os tartozást mutatott ki. Ezért 2000. augusztusában a felek megegyezése az volt, hogy az alperes tíz darab nyerges vontatót (... forgalmi rendszámú) átadott a felperesnek a biatorbágyi telephelyen, s a vontatókat 2000. októberétől a felperes értékesítette. Ily módon az alperes birtokában továbbra csak három darab gépjármű maradt (...;...; és a ... forgalmi rendszámú).

A tíz darab gépjármű értékesítését követően a felperes értesítette az alperest, hogy ezen gépjárművek vételárának számláját jóváírta, továbbá kiszámlázott az alperes felé 21.032 DEM vételárat. A túlfizetés összegét is elszámolta az alperes felé. Az alperes részére személyes egyeztetés és megbeszélés alkalmával pedig 2000. október 30-án adta át azokat a számlákat a felperes, melyek szerint az 506-515/98. számú szerződésekre ún. jóváíró számlákat bocsátott ki -20.506.200 Ft összegben, illetőleg ugyanígy az 506-515/98. számú szerződésekre használati díjat felszámító egyenként 3.303.788 Ft összegű számlát állított ki. Majd pedig a tíz darab szerződés lezárása címén 2000. október 30-án az alperes javára további 794.520 Ft-ot számolt el a felperes. Készpénzmozgás azonban nem volt, mert ugyanezen a nappal a felperes bevételi pénztárbizonylatot is kiállított, ennek az összegnek a befizetéséről.

Az alperes a felperes által kiállított használati díjak összegét nem fogadta el, álláspontja az volt, hogy azt a felperes nem a szerződésnek megfelelően állította ki. Az alperes álláspontja ugyanis az volt, hogy a felperes használati díjként a nem teljesített részeket nem számolhatja el, csupán a már kifizetett törlesztő részleteket számolhatja el használati díj jogcímén.

Az alperes ugyanakkor a birtokában maradt további három darab tehergépjármű vételárrészleteit sem teljesítette, ezért a felperes 2002. június 21-i nyilatkozatával közölte, hogy ezen gépjárművek vonatkozásában gyakorolja a szerződésben biztosított jogát, és a szerződéstől eláll. Egyben felszólította az alperest a 46/99., 47/99., 516/98. számú szerződésekkel megvásárolt ..., ..., és ... forgalmi rendszámú gépjárművek beszállítására.

Az alperes a felperes elállási nyilatkozatát nem fogadta el, álláspontja az volt, hogy a gépjárművek tulajdonosa változatlanul az alperes, ugyanakkor megállapodott a felperessel a ... forgalmi rendszámú gépjármű vonatkozásában, hogy a felperes azt az alperes beleegyezésével értékesítheti, és értékesítés után a feleknek el kell számolniuk. Ezen gépjármű eladása meg is történt, az írásba foglalt szerződés azonban a vételár összegét nem tartalmazza. Ezt követően az alperes 2003. október 14-én közölte a felperessel, hogy a birtokában maradt tehergépjárművek közül az ...forgalmi rendszámú nyerges vontatót október 12-én ellopták a hozzákapcsolt fél pótkocsival, és a rajta lévő áruval együtt, így tehát az alperes birtokában a továbbiakban csupán egyetlen gépjármű maradt.

Ilyen előzmények után mindkét fél keresetet indított a bíróságon. Ezen pereket az elsőfokú bíróság egyesítette, és az egyesített perben a felperes módosított kereseti kérelme 15.863.949 Ft és ennek kamatai megfizetésére irányult. Felperesi álláspont szerint miután a hátralékát az alperes nem rendezte, ezért a felperes 2002. június 21-én a szerződéstől elállt, az elállással pedig egy összegben esedékessé vált a vételárhátralék, illetőleg a teljesített vételárak pedig használati díjnak számítanak. Ezzel szemben az alperes a felperessel szemben előterjesztett kereseti kérelmében állította, hogy a felperessel a tíz darab gépjármű eladására bizományi szerződést kötött, s kérte a tíz darab gépjármű vételárának kiadását, és erre tekintettel az elszámolás eredményeként mindösszesen 37.737.880 Ft megfizetésére kérte kötelezni a felperest, majd módosított kereseti kérelmében pedig, figyelembe véve a felperes által gépjárművek eladási árát, továbbá a befizetéseit és tartozását, ezen összegek különbözeteként javára 37.730.880 Ft mutatkozik. Ez az összeg részben a felperes által visszafizetendő 33.037.880 Ft adó összegéből, illetőleg az általa befizetett 4.700.000 Ft vételárrészletből adódik. Azt vitássá nem tette, hogy a felperes a javára jóváírt 7.974.520 Ft-ot.

Az elsőfokú bíróság az alapeljárás során a felperes keresetét nem látta megalapozottnak, míg az alperes keresetét részben megalapozottnak tartotta. Ennek alapján pedig az elsőfokú bíróság az alapeljárásban a felperest 33.037.880 Ft és járulékai megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan az alperes keresetét elutasította.

A felperes fellebbezése folytán a Fővárosi Ítéltábla a 3.P.20.665/2005/7. sorszámú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett részét hatályon kívül helyezte és ebben a körben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

Hatályon kívül helyező végzésében a Fővárosi Ítéltábla rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság a tényállás teljes körű tisztázásához szükséges bizonyítást nem folytatta le, így az általa megállapított tényállás hiányos és pontatlan volt, továbbá téves jogi következtetéseket tartalmazott.

A Fővárosi Ítéltábla rámutatott arra, az elsőfokú bíróságnak a megismételt eljárás során tisztázni kell, hogy az alperes az egyes gépkocsikra pontosan mikor, milyen összegeket teljesített, és így késedelme bekövetkezett-e, és ha igen, mikor.

Ugyancsak tisztázni kell az elsőfokú bíróságnak a megismételt eljárás során a szerződés 11.4 pontjának tartalmát, amely az alperes szerződésszegő magatartása folytán a felperesnek elállási jogot biztosít, illetőleg amely feljogosítja arra, hogy a már kifizetett vételárrészeket használati díjként megtarthatja.

Tisztázandó, hogy kizárólag a már kifizetett és teljesített vételárrészeket tekintették-e elállás esetére használati díjnak, avagy a szerződés elállás folytán történő felbontásáig, részben az addig kifizetett vételárrészeket tekintik használati díjnak, illetőleg a még ki nem fizetett, de a felbontásig esedékessé vált vételárrészek is használati díjnak tekintendők. A szerződés értelmezése körében az elsőfokú bíróságnak figyelemmel kell lenni a Ptk. 201.§ (1) bekezdésében foglaltakra, mely szerint a szerződéssel kikötött szolgáltatásért, ha a szerződésből, vagy a körülményekből kifejezetten más nem következik, ellenszolgáltatás jár. S ugyancsak figyelemmel kell lenni az elsőfokú bíróságnak a Ptk.207.§ (1) bekezdésében foglaltakra is. A szerződés ezen pontjának értelmezése is tisztázása után lehet a peres felek között az elszámolást megejteni.

Utalt a Fővárosi Ítéltábla arra is, hogy a jelenleg rendelkezésre álló peradatok szerint a felperes a tíz darab gépjármű vonatkozásában elállási nyilatkozatot az alperessel nem közölt, ugyanakkor az elsőfokú bíróság által is rögzítettek szerint a felek megállapodtak abban, hogy az alperes ténylegesen a vételárhátraléka miatt a felperes részére visszaszolgáltatta a tíz darab tehergépjárművet, vagyis az ennek megfelelő tényleges állapot a peres felek között létrejött. Ebből pedig az következik, hogy a felperes kifejezett elállási nyilatkozata nélkül is a felek közösen alkalmazták a szerződés 11.4 pontjában foglaltakat, s azzal, hogy az alperes visszaszállította az érintett tehergépjárműveket a felperes telephelyére, tudomásul vette a szerződés ezen kikötését, vagyis azt, hogy a felperes elállt a keresetétől. Ha pedig ez így van, az elállás jogkövetkezményeként a szerződéskötés előtti helyzetet kell visszaállítani, vagyis az érintett gépjárművek tulajdonjoga a felperest illette meg, és a szerződés szerint használati díjra is igényt tarthatott. Ennek szem előtt tartásával kell a peres felek között az elszámolást megejteni. A felperes javára elszámolható

használati díjat attól függően kell elszámolni, hogy a lefolytatandó bizonyítási eljárás eredményeként a felek a szerződés fentebb hivatkozott pontját hogyan értelmezték.

A Fővárosi Ítéltábla hangsúlyozta a hatályon kívül helyező végzésében, hogy a szerződésben kikötött vételárak egységesek, azok az áfát is tartalmazzák. Így tehát az alperes által fizetett vételárrész is egységesen a gépkocsi vételára, amely részben áfát is tartalmaz. Így tehát nem bontható külön az, hogy az alperes által fizetett összeg kizárólag áfa, avagy nettó vételárrészlet, egységesen vételárrészletként kell kezelni.

A megismételt eljárás során tisztázni kell az alperes birtokában maradt további három gépkocsi sorsát is.

Az irányadó tényállás szerint a felperes e három gépjármű vonatkozásában is 2002. június 21-én elállási nyilatkozattal élt, vagyis az elállással a szerződés felbontásra került. A felek közötti szerződés 11.4 pontja e szerződések elszámolásánál is irányadók.

Az elállási nyilatkozat megtételét követően tehát a felperes vételárhátralékot az alperestől nem követelhet, használati díj igénye pedig, a fentebb már írtak szerint szintén attól függően állapítható meg, hogy a szerződés hivatkozott 11.4 pontját a szerződő felek hogyan értelmezték.

Tény az is, hogy a három darab gépkocsiból az elállási nyilatkozatot követően az alperes egyetlen gépkocsit sem adott vissza a felperes birtokába, hanem abból egy darab gépkocsit közösen értékesítettek, az elállási nyilatkozat megtételét követően 2002. júliusában. 2003-ban az alperestől egy további gépjárművet elloptak, illetőleg a harmadik gépkocsi a peradatok szerint az alperes felszámolójának a birtokában van.

Minthogy az elállási nyilatkozat a peres felek közötti szerződést a szerződéskötés idejére visszaható hatállyal szünteti meg, ezért az elállást követő időszakra az alperes felelőssége a birtokában tartott gépkocsiért - a Ptk.193.§ (1) és (2) bekezdésére utalással - a Ptk. 196.§ szerinti, a felelős őrző jogállása szerinti felelősség. Ezért a Ptk. 196.§ (2) bekezdése alapján kártérítési felelőssége az ellopott gépkocsi vonatkozásában fennáll.

A felszámoló birtokban lévő gépkocsi vonatkozásában is a felperes bejelentette elállását, s ezen gépkocsira is a peres felek között a szerződés megszűnt, a peres felek között a fentebb már kifejtettek szerint kell az elszámolást megejteni, és az elállást követő időszakra pedig az alperes a gépkocsit felelős őrzésében tartja és ennek figyelembe vételével kell a peres felek jogviszonyát rendezni.

A megismételt eljárás során a fentebb már ismertetett és irányadó tényállás alapján az elsőfokú bíróság a felperes használati díjigényét nem találta megalapozottnak.

Az elsőfokú bíróság megállapítása az volt, hogy a peres felek között létrejött adásvételi szerződés alapján, annak tartalma és értelmezése szerint az volt megállapítható, hogy a felek nem vitásan a szerződésben a szerződésszegés esetére elállási jogot biztosítottak a felperes részére, s amennyiben az elállási jog gyakorlásának a feltételei bekövetkeznek, az alperes által már teljesített vételárrészeket a felperesnek kiadnia nem kellett, mivel azt tekintették a szerződő felek használati díjnak. Az elállás folytán pedig az alperesnek dologkiadási kötelezettsége keletkezett. Ezt meghaladóan azonban az alperesnek további fizetési kötelezettsége használati díj jogcímén a felperes felé nem áll fenn, ilyen ellenszolgáltatást a szerződést nem ír elő. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság a felperes használati díj megfizetésére irányuló kereseti kérelmét elutasította, mind a korábban visszaadott tíz gépkocsi, mind pedig az alperes birtokában maradt három darab gépkocsi tekintetében a felperes csak a már kifizetett vételárrészek megtartására volt jogosult.

Az alperes birtokában maradt további három gépjármű vonatkozásában is megállapítható volt, hogy a felperes 2002. június 21-én a szerződéstől elállt, ezen elállása pedig a szerződést felbontotta és azt megkötésükre visszamenőleges hatállyal szüntette meg. A felbontott szerződések alapján pedig az alperes mind a ... mind a ... forgalmi rendszámú jármű kiadására köteles lett volna. Minthogy a ... forgalmi rendszámú járművet ismeretlen tettes 2003. október 10-én eltulajdonította, az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes - figyelemmel arra, hogy a gépjármű a felelős őrzésébe került - kártérítési felelősséggel tartozik a jármű értékének megtérítéséért. Az alperes 7.500.000 Ft-ban fogadta el a gépjármű értékét, a felperes ezt meghaladóan nem igazolta, hogy az általa megjelölt 10.000.000 Ft volt az eltulajdonított gépjármű értéke az eltulajdonítás időpontjában. Ezért az elsőfokú bíróság az alperes elismerésére tekintettel ezen gépjármű vonatkozásában az alperes kártérítési felelősségét megállapította, és 7.500.000 Ft kár megfizetésére kötelezte.

Minthogy a felperes elállása az alperes birtokában maradt, további, a ... forgalmi rendszámú tehergépjárműre is vonatkozott, és arra tekintettel, hogy az alperes nem adta vissza a gépjárművet a felperesnek, ezért az elsőfokú bíróság az alperest ennek kiadására kötelezte a Ptk. 319.§ (3) bekezdése alapján.

Ugyanakkor az elsőfokú bíróság a felperesnek az alperes tartozásátvállalása szerinti 16.450.382 Ft megfizetésére irányuló követelését nem találta megalapozottnak. Az elsőfokú bíróság megállapítása az volt, hogy a felperes ezen követelése elévült. A felperes ugyanis 2005. december 20-án érvényesítette ezen igényét az alperessel szemben, eddig az ideig azonban a Ptk.324.§ (1) bekezdésében írt határidő eltelt, így a felperes követelése elévült és az bírósági úton már nem érvényesíthető.

Erre tekintettel a felperes ez irányú kereseti kérelmét sem látta az elsőfokú bíróság megalapozottnak.

Ugyanakkor az elsőfokú bíróság az alperes kereseti kérelmét sem találta alaposnak.

E kereseti kérelemmel kapcsolatban az elsőfokú bíróság megállapította - utalva a Fővárosi Ítéltábla hatályon kívül helyező végzésében kifejtettekre -, hogy a szerződés a tíz darab nyerges vontató vonatkozásában a felperes elállása folytán megszűnt, az arra kifizetett vételárreszleteket a felperes pedig használati díjként megtarthatta, ezért a felperes az alperes által igényelt 33.037.880 Ft-tal nem tartozik. Erre tekintettel rendelkezett az elsőfokú bíróság a fentebb már ismertetettek szerint.

Az ítélet ellen a beavatkozó élt fellebbezéssel.

Fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását, az alperes viszontkeresetének történő helyt adását kérte, másodlagosan pedig az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra és újabb határozat hozatalra történő utasítását kérte.

A beavatkozó fellebbezésében elsődlegesen azt sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság - osztva a Fővárosi Ítéltábla hatályon kívül helyező végzésében foglaltakat - azt állapította meg, hogy a tíz darab gépkocsi vonatkozásában a felperes elállása folytán az eredeti állapotot kell helyreállítani. Álláspontja szerint a tíz gépkocsi vonatkozásában a peres felek megállapodtak közösen abban, hogy a szerződést felbontják és egymással elszámolnak.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság megállapítása az volt, hogy a felperes az e gépjárművekre kifizetett összeget használati díjként megtarthatta, mert ez azt eredményezi, hogy az alperes nem tud eleget tenni áfa-fizetési kötelezettségének.

Fellebbezésében kifejtettek szerint az elállás is tulajdonosváltozással járt, az elállás is termékértékesítésnek tekintendő, amely vonatkozásában a felperesnek számla kiállítási kötelezettsége van. A bíróság ítélete jogellenes a tekintetben, hogy az általa befizetett áfa-összeget használati díjnak tekintette, és azt visszatarthatta a felperes. Változatlanul ezen gépkocsik vonatkozásában 33.037.880 Ft megfizetésére kérte kötelezni a felperest.

Az alperesnél maradt három gépkocsi vonatkozásában pedig ugyancsak tévesnek tartotta az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy a vevő fizetési kötelezettségének elmaradása miatt szűnt meg a biztosítási szerződés, ezzel összefüggésben fenntartotta azon előadását, hogy a felperes nem értesítette az alperest a casco-szerződés felmondásáról és ezzel az alperesnek kárt okozott. Ugyancsak sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem kötelezte a felperest az eladott ... forgalmi rendszámú gépkocsi vételárának 12.500.000 Ft-nak az elszámolására.

Vitatta a felperes által kiállított számlákat, amelyek nem felelnek meg a szerződés szerinti elszámolási kötelezettségnek, és számszakilag is téves a felperes

elszámolása. A felperes 3.465.673 Ft-tal magasabb összegű nyugtát állított ki az alperes terhére, amely lényegében a felperes által számolt illeték és árfolyam-differenciából adódik.

Az alperesi beavatkozó a fellebbezését a fellebbezési tárgyaláson (13. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv) pontosította, és most már vitássá nem tette, hogy a szerződésben kikötött részletek fizetésével az alperes késedelembe esett, és így a felperesi elállás megalapozott volt. Azt sem vitatta, hogy a felperest a szerződés 11.4 pontja alapján használati díj illeti meg, és a használati díj alapja a vételárrészlet. Ezzel összefüggésben azonban hivatkozott a szerződés 10. pontjában foglaltakra, mely szerint meghatározott forintösszeg nettó vételár és a 11.1 pont alatti tizenhárca törlesztő részlet ez alapján lett meghatározva, vagyis az így meghatározott részlet áfát szintén nem tartalmaz.

Azt vitássá nem tette, hogy a szerződések áfa-kötelesek voltak és az alperesi beavatkozót megillető adókedvezmény, vagyis az áfa-visszaigénylési jogosultsága alapján az alperesi beavatkozó az értékesített gépkocsi teljes vételára után járó áfát, azaz 41.012.400 Ft-ot visszaigényelt.

Az alperes viszontkeresetének az alapja az, hogy az alperes által történő törlesztő részletek kifizetésének alapjául szolgáló számlák nem nettó árat, hanem áfával növelt árat tartalmaznak. A szerződés előbbi pontjai alapján azonban a törlesztő részlet mindig nettó ár, vagyis a felperes nem volt jogosult a törlesztő részletek után áfát felszámolni, s a kifizetett áfát a felperes nem volt jogosult használati díjként megtartani, tehát az így felszámolt áfa az alperesnek visszajár.

Hivatkozott az alperesi beavatkozó a Pf. 11. sorszámú beadvány mellékleteként csatolt kimutatásra, amely kimutatásban megjelölt 67.276.792 Ft volt az alperes összes kifizetése, amit az alperes teljesített a felperes felé a perbeli szerződések alapján, mindösszesen a tizenhárom gépkocsira.

E kimutatásból megállapítható az is, hogy ezen összegből tíz 4.101.240 Ft-os tétel, ezek a tíz gépkocsira eső áfa, amit az alperes, a vételi szerződés alapján áfa-visszatérítésként felvett, és azt a tíz darab gépkocsira elosztva fizette meg a felperesnek.

Álláspontja szerint tehát ez az összeg áfa címén lett kifizetve a felperesnek, és mivel a szerződés szerint ilyen címen törlesztő részletre nem volt köteles, ez visszajár az alperesnek a szerződéstől való elállás folytán.

A Fővárosi Ítéltábla mindenekelőtt kiemeli, hogy az elsőfokú bíróság ítélete ellen kizárólag az alperesi beavatkozó élt fellebbezéssel, a felperes fellebbezéssel nem élt. Ezért az elsőfokú bíróság ítéletét csupán a fellebbezés keretében vizsgálhatta, az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részeit nem érinthette.

Az alperesi beavatkozó fellebbezése pedig az alábbiak szerint alaptalan volt.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, jogi okfejtése és döntése is megalapozott volt.

A másodfokú bíróság az alperesi beavatkozó fellebbezése kapcsán az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból az alábbiakat emeli ki.

Az nem volt vitatott a peres felek között, hogy közöttük adásvételi szerződések jöttek létre, amely adásvételi szerződésekkel az alperes megvásárolt a felperestől tizenhárom darab nyerges vontatót, illetőleg Scania típusú tehergépjárművet.

Tény, és az sem vitatott, hogy a szerződő felek az adásvételi szerződésben részletfizetést kötöttek ki, és meghatározták a törlesztő részletek gépkocsinkénti, egyenkénti nagyságát is.

Az sem vitatott a felek között, hogy a felek rendelkeztek arról is a szerződésben, hogy amennyiben az alperes az esedékes vételár részleteket nem fizeti ki, úgy a felperes a szerződésben előírt módon jogosult a szerződéstől elállni.

Az elsőfokú bíróság megalapozottan állapította meg azt, hogy az alperes az egyes részletek megfizetésével késedelembe esett, és ezért a felperes a tíz darab gépjármű vonatkozásában a szerződéstől elállt. A rendelkezésre álló adatok szerint - mint ahogy azt a Fővárosi Ítéltábla hatályon kívül helyező végzésében kifejtette - a felperes a tíz darab tehergépjármű vonatkozásában elállási nyilatkozatot az alperessel nem közölt, ugyanakkor nem volt vitás az, hogy a peres felek megállapodtak, hogy az alperes ténylegesen, a vételárhátraléka miatt a felperes részére visszaszolgáltatja a tíz darab tehergépjárművet. Ebből pedig csak az következik, hogy a felperes kifejezett elállási nyilatkozata nélkül is a felek közösen alkalmazták a szerződés 11.4 pontjában foglaltakat, és azzal, hogy az alperes visszaszállította az érintett tehergépjárműveket a felperes telephelyére, tudomásul vette a szerződés ezen kikötését, vagyis azt, hogy a felperes elállt a keresetétől. Ezt az alperesi beavatkozó sem tette vitássá most már a fellebbezési tárgyaláson pontosított fellebbezési kérelme szerint.

Nem vitatta tehát az, hogy az alperes az egyes vételárrészletekkel késedelembe esett és a felperes jogosult volt a szerződéstől való elállásra.

A Ptk.320.§ (1) bekezdése szerint aki szerződésnél, vagy jogszabálynál fogva elállásra jogosult, e jogát a másik félhez intézett nyilatkozattal gyakorolja. Az elállás a szerződést felbontja.

A Ptk. 319.§ (3) bekezdése kimondja, hogy a szerződés felbontása esetén a szerződés megkötésének időpontjára visszaható hatállyal szűnik meg és a már teljesített szolgáltatások visszajárnak.

Vagyis a peres felek közötti szerződés *ex tunc* hatállyal szűnt meg, és ennek megfelelően kell a peres felek között elszámolni.

Itt utal a másodfokú bíróság arra, hogy téves az alperesi beavatkozónak a fellebbezésében kifejtett azon álláspontja, hogy miután a felperesi elállás folytán tulajdonosváltás következett be, így ez termékértékesítésnek minősül, és erről a felperesnek számlát kellett volna kiállítania.

Az általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvény 6.§ (1) bekezdése határozza meg a termékértékesítés fogalmát. Termékértékesítés pedig a birtokba vehető dolog ellenérték fejében történő átengedése, mely az átvevőt tulajdonosként való rendelkezésre jogosítja.

A perbeli esetben nem erről van szó, nem egy birtokba vehető dolog ellenérték fejében történő átengedése történt az alperes részéről a felperesnek, hanem az elállás következtében a közöttük megkötött szerződések a szerződés megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal megszűntek. Vagyis az eredeti állapotot kellett helyreállítani a peres felek között, úgy, mintha a szerződés létre sem jött volna közöttük, és a már teljesített szolgáltatásokkal kellett a feleknek a szerződés alapján egymással elszámolniuk. Ily módon téves az alperesi beavatkozó azon álláspontja, hogy az elállást követően a felperesnek a gépjárművek visszavételével kapcsolatban számlát kellett volna az alperes részére kiállítani, így annak elmulasztásával jogosulti késedelembe sem eshetett.

Az elállás jogkövetkezményét a peres felek szerződésének 11.4 pontja részletesen szabályozza.

E szerint pedig amennyiben az eladó a szerződéstől eláll, a szerződéskötés előtt fennálló helyzet visszaáll azzal, hogy a vevő által teljesített vételárrészleteket a gépjármű használata fejében az eladót megillető használati díjnak tekintik.

Az alperesi beavatkozó fellebbezési tárgyaláson kifejtett álláspontja az volt, hogy miután a szerződés 11.1 pontjában foglaltak szerint a szerződő felek a törlesztő részleteket a nettó vételár alapul vételével határozták meg, a felperes nem lett volna jogosult a törlesztő részletek után áfát felszámolni, és így a felszámolt áfa az alperesnek mindenképpen visszajár. Vagyis a kifizetett áfát nem volt jogosult a felperes használati díjként elszámolni, azt az alperes részére vissza kell térítenie.

Hivatkozott arra is, hogy a tíz darab gépjárműre darabonként mindösszesen 4.101.240 Ft-ot fizetett az alperes, miután ezen összegeket a vételi szerződés alapján azt áfa-visszatérítésre felvette. Ez az összeg tehát áfa címen lett kifizetve a felperesnek, és mivel a szerződés alapján ilyen címen törlesztő részletre nem volt köteles, ez visszajár a szerződéstől való elállása folytán.

A Fővárosi Ítéltábla ezen, alperesi beavatkozó álláspontot nem osztotta.

A hatályon kívül helyező végzésében is hangsúlyozta, és jelen fellebbezés kapcsán is kiemeli, hogy a szerződésben kikötött vételárak egységesek, azok az áfát is tartalmazzák. Így tehát az alperes által fizetett vételárrész is egységesen a gépkocsi vételára, amely részben áfát is tartalmaz. Így tehát nem bontható külön az, hogy az alperes által a szerződésben vállalt vételárrészlet és ez alapján fizetett összeg kizárólag áfa, avagy nettó vételárrészlet, egységesen vételárrészletként kell kezelni.

Ezzel összefüggésben a Fővárosi Ítéltábla utal az 1992. évi LXXIV. törvény 13.§ (1) bekezdés 16/m) és 17/m) pontjaira, mely pontok egybevetéséből egyértelműen megállapítható, hogy a termék (gépkocsi) vételárába az áfa is beletartozik, és ezen az sem változtat, ha a felek a szerződésben nettó árat jelöltek meg, mivel az áfa a törvény erejénél fogva jár, erre külön feleknek nem kell megállapodni [Ptk.205.§ (2) bekezdés].

Ugyanakkor nem vitás, hogy a felek a szerződésükben a vételárat nettó összegben jelölték meg, de a szerződés 10. pont utolsó mondata rögzíti azt is, hogy a vételár nem tartalmazza többek között az általános forgalmi adót.

Az előbb kifejtettek szerint azonban az általános forgalmi adó is a vételár része, így tehát a gépjármű vételárának a szerződésben összegszerűen megjelölt vételárat és az azután járó 20%-os forgalmi adó együttes összegét kell tekinteni.

Ettől független az, hogy a felek megállapodása az volt, hogy a törlesztő részletek egyenkénti összegét a nettó vételár alapul vételével határozták meg, ugyanakkor azt az alperesi beavatkozó sem tette vitássá, hogy a tíz gépkocsi vonatkozásában a gépkocsik egyenkénti vételárát, figyelembe véve a rájuk eső áfa összegét, az alperes egyösszegben volt köteles kifizetni és pedig akként, hogy az áfát visszaigényelte, és ezt a tíz gépkocsira elosztva fizette meg a felperesnek.

A szerződés 11.1 pontja ugyanis meghatározza azt is, hogy tizennyolc törlesztő részletet kell a nettó vételárrészletek figyelembe vételével törlesztenie az alperesnek, ez az összeg azonban tizennyolc havi részteljesítést figyelembe véve, csak a nettó vételárat adja ki. Ezen felül nyilvánvalóan az alperesnek a fentebb idézettek szerint áfa fizetési kötelezettsége is van, mely összeg ugyancsak a vételár részét képezi.

Így tehát az alperes által teljesített kifizetéseket, függetlenül attól, hogy azt áfa-visszatérítésként vette fel, és a tíz gépkocsira elosztva fizette meg a felperesnek, amely összeg megegyezett az általa megvásárolt gépkocsik vételárának részét képező áfa összegével, azt egységesen vételárrészletnek kell tekinteni, és mint ilyen vételárrészletet a felperes a szerződés 11.4 pontjában részletezettek folytán használati díjként megtarthatta.

Arra pedig pusztán utal a másodfokú bíróság, hogy az alperesi álláspont elfogadása azt is jelentené, hogy az általa 1999. december 21-én megvásárolt tíz darab scania

típusú tehergépjárművet mindaddig amíg azokat a felperes birtokába vissza nem adta, 2000. augusztusáig ingyenesen használta.

Az alperesi beavatkozó ugyanis nem tette vitássá, hogy ezen tíz darab gépjárműre a szerződésben meghatározott részletfizetés nem történt, hanem csupán az általa visszaigényelt áfa-összegét fizette meg a felperesnek. Vagyis darabonként csupán 4.101.240 Ft-ot teljesített a felperesnek. Az alperesi beavatkozó álláspontja az, hogy ezen összeget a felperes nem tarthatja meg, ilyen módon a gépjárműveket csaknem egy éven át ingyenesen használta volna. Az ingyenes használat pedig a felek szerződéséből nem vezethető le, így az alperesi álláspontja ezen okból sem fogadható el.

Kellő alap nélkül sérelmezte alperesi beavatkozó fellebbezésében az ellopott gépjármű miatti kártérítési felelősségét is.

Nem vitás most már a felek között az, hogy a tíz darab gépjármű visszaadását követően az alperes birtokában három gépkocsi maradt csupán.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy ezen gépjárművek tekintetében is az alperes késedelme megállapítható volt, amely miatt a felperes 2002. június 21-én e három gépkocsi vonatkozásában is elállási nyilatkozattal élt. Az elállás pedig a szerződést felbontja.

Ugyanakkor az is megállapítható volt, hogy az elállást követően az alperes a birtokában maradt három gépjárművet a felperesnek nem adta ki, abból egy gépjárművet közösen értékesítettek 2002. júliusában, majd az alperes birtokából egy darab gépjárművet 2003-ban elloptak. Míg a további harmadik gépjármű az alperes felszámolójának a birtokába került.

A másodfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzésében is utalt arra, hogy miután az alperes az elállási nyilatkozatot követően a gépjárművet a felperesnek nem adta birtokába, az ezt követő időszakra az alperes felelőssége a birtokában tartott gépkocsikért a Ptk.193.§ (1) és (2) bekezdésére utalással a Ptk. 196. § szerinti, a felelős őrző jogállása szerinti felelősség. Így tehát - a Ptk.196.§ (2) bekezdésére utalással - a Ptk. 339.§ alapján kártérítési felelőssége ezen gépkocsi vonatkozásában fennáll.

Nem fogadta el a másodfokú bíróság az alperesi beavatkozónak azon védekezését, hogy nem terheli kártérítési felelősség az alperest, mivel a biztosítási szerződést a felperes felmondta, és erről őt a felperes nem tájékoztatta. Ily módon tehát az ellopott gépkocsi miatt a biztosítótól kárigényt érvényesíteni nem tudott.

A szerződés 3.1 és 3.2 pontjában foglaltak szerint ugyanis kétségtelenül a biztosítási szerződést az eladó köti, ugyanakkor a biztosítási díjak fizetésére az alperes köteles.

A szerződés 3.4 pontjában foglaltak szerint pedig a vevő elismeri, hogy az eladónak jogában áll a biztosítót, illetőleg a biztosítási feltételeket a vételár teljes kifizetéséig a vevő beleegyezése nélkül megváltoztatni, ilyen esetben az eladónak csupán tájékoztatási kötelezettsége van a vevő felé. Ez a kötelezettség elmulasztása azonban önmagában a Ptk. 340.§ (1) bekezdése szerinti közrehatást nem valósít meg.

A felperes ugyanis a szerződés 3. pontjában foglaltak szerint nem kötelezettséget vállalt a biztosítási szerződés megkötésére, hanem mint egyoldalú jogosultságot kötöttek ki, melynek terhét hárították át az alperesre. Ez azonban nem változtat azon, hogy ez a felperes egyoldalú jogosultsága, és attól egyoldalúan el is állhat.

Ettől függetlenül is a másodfokú bíróság rámutat arra, hogy az alperesnek a gépjárművet a felperesi elállás közlésekor vissza kellett volna szolgáltatnia a felperesnek, vagyis 2002. június 21-én.

Azt a perben az alperes nem bizonyította, hogy az elállás időpontjában a gépjárműre kötött casco szerződés már megszűnt volna, illetőleg, hogy a felperes azt megszüntette, az alperes nem fizetése okán.

Az a körülmény, hogy ezt követően a felperes a biztosítási szerződését megszüntette, az alperes kártérítési felelősségét nem érinti. Az alperes ugyanis a fentebb írtak szerint az elállást követően nem volt jogosult a birtokában tartani a gépjárművet, ezért az abban bekövetkezett kárért felelősséggel tartozik a fentebb már kifejtettek szerint.

Ezen indokbeli kiegészítésekre is és helyesbítésekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Mivel pedig az alperesi beavatkozó fellebbezése sikertelen maradt, ezért a felperes fellebbezési eljárási költségeinek a viselésére az alperesi beavatkozó köteles a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján. A felperes javára megítélt fellebbezési eljárási költség kizárólag ügyvédi munkadíj és már az áfát is tartalmazza.

Ugyanakkor az alperesi beavatkozó költségmentessége folytán le nem rótt 900.000 Ft fellebbezési illetéket az Itv. 74.§ (3) bekezdésére utalással a 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13.§ (1) bekezdése és 14.§ alapján az állam viseli.

, 2009. március 4.

. Kovács László s.k.
a tanács elnöke

Ráczné dr. Gohér Angyalka s.k.

. Pestovics Ilona s.k.

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelél:

tisztviselő